

SENIORSKÝ KOUTEK

Ročník 25

Číslo 2

ÚNOR 2025

Domov pro seniory Třebíč
Koutkova – Kubešova
příspěvková organizace
Koutkova 302
674 01 TŘEBÍČ

Uvnitř tohoto čísla:

Ohlédnutí
Připravujeme
Přečetli jsme za vás
Povídky
Fotografie z akcí
Horoskop
Trénování paměti
Příspěvky
Křížovky
Zasmějte se s námi
Kronika
Citáty

[illegible]

pp

Kluby v hobby, ve školící místnosti, v atriu (podrobnosti na týdenních plakátcích)

Odpolední setkávání : posezení v „Cukrárně“, vycházky po okolí , skupinová předčítání,
(podrobnosti na týdenních plakátcích)

Skupinová cvičení na patrech

Knihovna ve 4. patře každý pátek v 9.00 hod.

Bohoslužba slova 8.1. ve 14.30 hod. v kapli sv. Josefa v 1. patře

Navštívili nás dobrovolníci – 9. 1. v 15.15 hod.

Přednášky U3V – Zdravý životní styl – 9. 1. v 9.45 a ve 12.30 hod.

Kadeřnice – 13. 1. ve 12.30 hod. ve 2. patře ve velké koupelně a na pokojích

Důchody 15. 1. od 10.00 hod. v kanceláři sociálních pracovníků

Společné odpoledne s žáky ze ZŠ Benešova 27. 1. ve 2. patře ve školící místnosti

Kavárnička 28.1. ve 14.00 hod. v atriu živá hudba: H+H p. Jireček a p. Nosek

[illegible]

pp

Kluby v hobby, ve školící místnosti, v atriu (podrobnosti na týdenních plakátcích)

Hudební dopoledne s dobrovolníkem p. Matějů na DZR

Odpolední setkávání : posezení v „Cukrárně“, vycházky po okolí , skupinová předčítání, tréninky paměti (podrobnosti na týdenních plakátcích)

Skupinová cvičení na patrech

Knihovna ve 4. patře každý pátek v 9.00 hod.

Kadeřnice – 10.2. ve 12.30 hod. ve 2. patře ve velké koupelně i na pokojích

Bohoslužba slova 12. 2. ve 14.30 hod. v kapli sv. Josefa v 1. patře

Vystoupení dětí z MŠ Duha a tvoření s nimi. 13. 2. v 9.45 hod.

Navštíví nás dobrovolníci – 13. 2. v 15.15 hod.

Přednášky U3V – Zdravý životní styl – 6. a 20. 2. v 9.45 a ve 12.30 hod.

Důchody 17. 2. od 10.00 hod. v kanceláři sociálních pracovníc

Vystoupení dětí z MŠ Obránců míru 19. 12. v 10.00 hod.

Kavárnička 25.2. ve 14.00 hod. v atriu živá hudba: Harmonika p. Lněnička

Mše svatá 26. 2. ve 14.30 hod. v kapli sv. Josefa v 1. patře

Ohlédnutí za lednem

- Cvičení paměti
- Canisterapie
- Kadeřnické služby a pedikura
- Vystoupení dětí MŠ Světlo – úterý 7.1.
- Vystoupení dětí ZŠ Světlo – čtvrtek 9.1.
- Důchody – 15.1.
- Mezigenerační setkání
- Setkání s dobrovolníky
- Bleší trh – 20.1. – 22.1.
- Hraní s panem Lněničkou – 24.1.
- Přednáška pana Pruknera – 28.1.
- Mezigenerační setkání – 29.1.
- Setkání s dobrovolníky – 30.1.

Připravujeme v únoru

- Canisterapie
- Kadeřnické služby a pedikura
- Plesová kavárnička – 25.2. hraje H+H
- Sportovní hry
- Cvičení paměti
- Bingo
- Důchody – 17.2.
- Vědomostní soutěž s účastí DpS Koutkova – 18.2.
- Mezigenerační setkání
- Setkání s dobrovolníky

Mše svatá v měsíci lednu
proběhne 12.2. a 26.2. ve 14.00 hodin
ve společenské místnosti ve druhém patře.
Slouží římskokatolický kněz Václav Kříž.

MASOPUST

Masopust, lidově ostatky, fašank, voračky či končiny (obecně karneval), je třítydenní svátek a zároveň období mezi Vánocemi a postní dobou. V letošním roce začíná 7. ledna a končí na Masopustní úterý 4. března. Masopustní zvyky mají zřejmě původ v předkřesťanských oslavách konce zimy. Podobně se slaví i v jiných slovanských zemích, např. v Rusku, kde se nazývá maslenica a vystupují v něm i podobné postavy jako v českém masopustu (kobyly či medvědi).

V původním smyslu znamená slovo masopust "opuštění masa", má představovat období hodování a veselí mezi dvěma postními dobami. Během něj probíhají taneční zábavy, zabijačky a svatby. Vrcholí posledním čtvrtkem tohoto období, zvaným Tučný čtvrtek, spojeným se zabijačkovou hostinou. Věřilo se, že kdo bude ten den hodně pít a jíst, bude mít sílu pro následující rok.

Masopustní neděle se obvykle nesla ve znamení tance a hudby, někde si ženy pořádaly vlastní slavnosti označované jako "hody". Masopustní pondělí bylo ve znamení tzv. "mužovských bálů" pouze pro ženaté a vdané. Jedním ze zvyků tu bylo skákání do výšky, čím výše selka vyskočila, tím vyšší mělo být obilí na poli.

Poslední tři dny, tedy neděle, pondělí a úterý jsou zvány "ostatky, končiny či fašank" a probíhá v nich průvod masek a vrcholí taneční zábavou.

Masopust končí Popeleční středou, dnem přísného postu, na kterou navazuje čtyřicetidenní postní doba (neděle se do ní nepočítají) před Velikonocemi. Ponocný zatroubil na roh a rychtář vyzval všechny k rozchodu. Ve středu se naposled konzumovaly mastné rohlíky s kávou nebo mlékem, dopoledne ještě byla povolena kořalka. Oběd už byl přísně postní, většinou čočka s vajíčkem, sýr, chléb, vařená krupice, pečené brambory.

Masky v průvodech a jejich role se region od regionu liší. V masopustních obchůzkách (na Hlinecku zapsaných na seznamu UNESCO) nesmí chybět laufr, žena, turci, slaměný, kobyla s rasem, kominíci a kramáři zvaní židi.

Masopustní občůzka končí obřadním rituálem, kdy se poráží, pochovává nebo střílí některá z masek, např. basa, kobyla nebo medvěd. Symbolizuje se tím nový začátek. Pokud byli lidé rozhádaní, udobřili se a společně se začali připravovat na nový hospodářský rok. Známé pochovávání basy symbolizuje marnotratníka, na kterého se svalují hříchy lidí z celé vesnice.

SVATÝ VALENTÝN

Již ve starém Římě se slavil pohanský svátek Lupercalia. V předvečer tohoto dne byly do tzv. "urny lásky" vloženy lístečky se jmény nezadaných dívek. Svobodní chlapci si lístečky tahali a daná dívka pak měla následující rok s mužem tvořit pár. V době křesťanství byl tento pohanský zvyk

Jiná legenda hovoří o Valentýnovi, který byl odsouzen na smrt za napomáhání k útěku mučených křesťanů z římského vězení. Podle bájného příběhu se tento Valentýn během svého věznění zamiloval do žalářníkovy dcery a před svou smrtí jí napsal zamilovaný dopis. Možná odtud pramení zvyk předávání milostných psaní a valentýnských přání.

- Více než třetina Čechů považuje svátek sv. Valentýna za vhodný den k žádosti o ruku.
- Každý rok se ve světě 14. 2. uskuteční v průměru 220 000 žádostí o ruku.
- Ze všech květin, které se prodají, jich 73% kupují muži a 27% ženy.
- Každý rok je na celém světě poslána asi miliarda valentýnských přání.
- Na Valentýna se prodá asi 35 milionů bonboniér ve tvaru srdce.
- Italské město Verona na sv. Valentýna obdrží asi 1000 přání adresovaných Julii.

Vybraná jména z únorového kalendáře a jejich význam:

Jarmila - svátek má 4. 2. Jméno slovanského původu. Jeho význam může znamenat milující bujnost, sílu jara nebo souvisí se slovem jarý tedy milující prudkost. Jedná se o ženský ekvivalent jména Jarmil. V. 2016 bylo v Česku 59666 Jarmil, to znamenalo 51. příčku v četnosti. Vzhledem k tomu, že popularita jména klesá, dnešní údaje budou odlišné.

Mezi známé nositelky tohoto jména patří např. J. Čapková (překladatelka, manželka Josefa Čapka), J. Doležalová (spisovatelka), J. Glazarová (spisovatelka), J. Kratochvílová (atletka), J. Krulišová (herečka), J. Kurandová (herečka), J. Loukotková (spisovatelka), J. Nygrýnová (atletka), J. Šuláková (zpěvačka).

Jarmila je postava z Máchova Máje, Jarmilky se říká cvičkám.

Božena - svátek má 11. 2. Jméno slovanského původu. Česká varianta jmen Benedikta, Beatrix, Beáta, tj. "blahoslavená, Bohem obdařená". V r. 2016 bylo u nás evidováno 39851 žen tohoto jména, což znamenalo 69. příčku v četnosti. Stejně jako u Jarmily obliba jména klesá.

Znamé Boženy: Božena (kněžna, 2. manželka knížete Oldřicha), B. Benešová (básnířka, spisovatelka), B. Němcová (spisovatelka), B. Novotná (manželka prezidenta A. Novotného), B. Srncová (gymnastka), B. Steinerová (klavíristka, hud. pedagožka), B. Šimková (scénáristka, spisovatelka), B. Šustrová (herečka), B. Havlová (módní návrhářka, výtvarnice, matka V. Havla).

Matěj - svátek má 24. 2. Jméno hebrejského původu. Znamená "Hospodinův dar" jeho ekvivalenty jsou Božidar či Theodor. Starší podoba je Matyáš. V r. 2016 bylo u nás 38 519 Matějů, dle četnosti 32. příčka. Jeho obliba (vč. Matyáše) prudce roste (v r. 1999 byl až na 69. místě).

Znamí Matějové: sv. Matěj (apoštol), M. Forman (výtvarník, divadelník), M. Hádek (herec), K. Matěj Čapek-Chod (spisovatel), M. z Janova (teolog), V. Matěj Kramerius (spisovatel, nakladatel), M. Kopecký (divadelník), M. Rejsek (stavitel), M. Ruppert (zpěvák), M. Stropnický (politik).

Protijed

Když žil jeden muž, který po letech manželství zjistil, že už se svojí ženou nedokáže žít. Byla protivná, panovačná, hašteřivá a pro každou maličkost dokázala vyvolat scénu. Navíc už nebyli schopni normálně spolu promluvit, aniž by to neskončilo hádkou, výčitkami a dlouhotrvající tichou domácností. Muž nejraději vysedával v hospodě, kde se mohl se svým žalem alespoň podělit, ale návrat domů pokaždé znamenal opět studenou sprchu výčitek a hysterických scén končících obvyklým pláčem.

A právě v hospodě mu kdosi poradil, že za městem žije poustevník, který dokáže vyřešit každé lidské trápení. Muž se rozhodl, že za poustevníkem zajde.

V té době už byl zcela přesvědčený, že se stůj co stůj musí ženy zbavit, ať to stojí, co to stojí, nejlépe, kdyby umřela a všechno se tím vyřešilo jednou provždy.

Poustevník muže trpělivě vyslechl a nepozastavil se ani nad tím, když mu sdělil, že by manželku nejraději zabil.

„Chápu tvoje zoufalství,“ pokýval vážně hlavou. „Je to ovšem vážná věc a chce to promyslet. Pomůžu ti a dám ti, oč mě žádáš.“ Poustevník podal muži lahvičku s čirou tekutinou. „Tohle tě dozajista zbaví tvé hašteřivé ženy. Ale účinek nastane až za jeden měsíc.“

„Celý měsíc? Proč mám čekat tak dlouho?“

„Kdyby zemřela hned, bude jasné, že jsi ji zabil ty. Všichni vědí, jak to mezi vámi bylo. Ale ten měsíc se musíš snažit projevovat své ženě pozornost a lásku. Už žádné hádky, křik a útěky do hospody. Budeš ten nejvzornější, nejpozornější a nejposlušnější manžel, aby všichni viděli, jak ses změnil a jak moc máš svou ženu rád. Po měsíci, až zemře, nikoho ani nenapadne, že bys ji mohl zabít ty, tak skvělý a milující manžel!“

„To je výborný nápad! Máš úplnou pravdu! A ten měsíc snad vydržím takhle se přetvařovat!“

Hned ráno běžel do květinářství, kde koupil kytici růží. Ohromené ženě se omluvil a slíbil, že se polepší a udělá vše pro to, aby neměla důvod se na něj zlobit. Přestal chodit do hospody. Kupoval květiny a drobné dárky. Nosil jí snídani do postele. Pozval ji na večeři. Snažil se udržovat pořádek. Dával jí víc peněz. Neodmlouval jí a vždy udělal, co chtěla ona. Než aby se hádal, dal jí vždy zapravdu a všechno odsouhlasil.

Najednou si uvědomil, že ji má rád jako dřív. Už se jí nechtěl zbavit, nechce, aby zemřela, takhle si to nepředstavoval!

„Už nechci, aby zemřela, musíš mi dát nějaký protijed!“ volal naléhavě.

„Takže je to konec? Umře?“ v tváři byl patrný náznak paniky.

„Kdepak, tvoje žena bude žít, dá-li Bůh, ještě hodně dlouhých spokojených let.“

„V té lahvičce, co jsem ti dal, byla obyčejná voda, žádný jed.“

„Ano, stačilo jen změnit postoj a stal se malý zázrak. Tvá hraná láska přerostla v opravdovou, protože to, jak ses začal chovat ke své ženě, se ti snažila stejnou měrou oplácet. Dřív to bylo ve zlém, nyní v dobrém. A na to nesmíte už nikdy zapomenout, ani když váš vztah opět zevšední.“

9

Jeden starý otec si kdysi k sobě zavolał svého syna. Z kapsy vytáhl zdobené pouzdro.

"Víš, synku, nevím, jak dlouho tady ještě budu a tak bych ti chtěl dát tohle," a podal mladíkovi krabičku.

Syn ji otevřel a našel v ní staré hodinky. Trošku rozpačitě poděkoval, hodinky už na první pohled vypadaly ošuntěle a zašle.

"Mám je od svého otce a ten je dostal zase od svého. Vlastně ani nevím, jak jsou staré."

"Určitě dost," s lehce pohrdavým tónem pravil syn.

Otec se tvářil, že poznámku přeslechl a řekl:

"Dřív než něco podnikneš, jdi se prosím zeptat do zastavárny, kolik by ti za ty hodinky dali."

Chlapec si o tom myslel své, ale aby otci udělal po vůli, do zastavárny zašel.

"Nabídli mi za ně 20 dolarů. Jsou prý rozbité a takové by si nikdo nekoupil," sděloval otcí a z tónu jeho hlasu bylo znát, že nic lepšího ani nečekal.

Za tři dny si otec syna znovu zavolal a tentokrát ho s hodinkami poslal k hodináři.

"Hodinář mi za ně nabídl 10 dolarů. Prý by je tak akorát rozebral na součástky, protože oprava by byla dražší než samotné hodinky."

"Dobře, synku, ale ještě něco pro mě prosím udělej. Zkus jít na ulici a tam se zeptej prvního člověka, kterého potkáš, kolik by ti za něj dal."

Mladík už byl trochu otrávený, ale znovu, aby otce nezklamal, šel a udělal tak, jak po něm žádal.

"Ten člověk se mi vysmál, za takové křápy by prý nedal ani cent!"

"Prosím ještě o trochu trpělivosti se starým otcem. Už naposled tě posílám, slibuji. Zajdi se zeptat do muzea."

Mladík rezignoval a při vědomí, že je to poslední otcovo přání, slíbil, že do muzea zajde. Když se vrátil, měl oči na vrch hlavy a nadšeně sděloval:

"Tati, představ si, že mi v muzeu nabídli 2000 dolarů! Jsou to prý velmi vzácné hodinky a koupili by je od nás do sbírky, tyhle jediné prý jim chybí!"

Někdy pravou hodnotu věcí i lidí odhalí teprve znalec.

Novoroční turnaj v ruských kuželkách

Vítězové

Společné odpoledne s žáky ZŠ Benešova

Odpolední "kavárnička. Oslava obyvatel narozených v lednu

Hudba H+H Hermín Jireček a Honza Nosek

Vystoupení ZŠ Světlo

Mezigenerační setkání s dětmi MŠ Demlova

Narozeninová
oslava pana
Šilhavého

Naši oslavenci

Naši oslavenci

„Bleší trh“

„Bleší trh se velmi líbil. A teď je ještě třeba uklidit..“

Hraní s panem Lněničkou

Velice zajímavá přednáška pana Puknera o staré Třebíči

Setkání s dobrovolníky

A takhle se bavíme

Horoskop na rok 2025

Ryby (19. února až 20. března)

Vždy jste byli vizionáři a často se cítíte inspirováni různými nápady a kreativními možnostmi. Někdy však může být praktické uplatnění těchto myšlenek náročné. V roce 2025 se budete více soustředit na to, abyste věci pečlivě ukotvili. Aplikujte jednobodovou energii v jedné oblasti a sklízejte praktické výsledky.

Láska:

Nejpřitažlivější budete v dubnu, éterickou a krásnou přestříkání. Očekávejte V květnu to složité. a Pluto budete musíte co nebo Nepochopíte tomu sílu svého vlastního zábava a romantika budou a červenci, ale září bude budoucna.

když na vás Venuše bude vrhat záři. Bude to, jako byste byli nebeskou aurou! tedy hodně pozornosti. však začne být Když se Mars vyrovnají, mít pocit, že bojovat za to, koho chcete. a nepodceňujte kouzla. Koketní k dispozici v červnu spíše o závazku a plánování do

Peníze a kariéra:

Příjem bude mít tendenci na jaře 2025 stoupat a klesat díky nepředvídatelnému Uranu. Můžete mít náhlý příliv finančních prostředků, ale mohly by uniknout stejně rychle, jako přišly. Konflikt při řešení sdílených financí, dědictví nebo pojištění vyžaduje, abyste dělali kompromisy nebo spolupracovali, abyste získali to, co chcete. V létě však budete mít plynulejší finanční tok. Od 20. září až do 10. října přichází velkolepé štěstí v podobě peněz! Můžete si klidně dovolit kalkulované riziko nebo tlačit na to, co chcete.

Beran (21. března až 19. dubna)

Budete rychlí a soběstační. Už na počátku roku budete první, kdo se nadšeně ponoří do nového projektu nebo vymyslí nový plán. Často budete čelit pocitu, že vás ostatní zpomalují. V roce 2025 však budete vyzváni, abyste se přizpůsobili a zvažili potřeby druhých. Vztahy jeden na jednoho zpochybní váš starý koncept nezávislosti, když zjistíte, jak se místo toho vzájemně podporovat. Váš rok 2025 bude méně o „já“, ale více o „my“. V tomto roce vám největší radost a naplnění přinese navazování partnerství všeho druhu.

Láska:

Pokud jste opravdu typ vlka samotáře (a mnoho Beranu je), pak tento rok vytvoří ve vašem milostném životě zcela nový precedens! Zatmění slunce, které nastane 29. března to všechno dá do pohybu, když potkáte někoho, s kým chcete trávit více času. To vás zase vyzve, abyste zpomalili a usadili se. Toto je pro nezadané Berany báječný rok pro uzavření manželství. Pokud jste ve stabilním vztahu, váš partner se na vás tento rok může spoléhat více než obvykle. Sečteno a podtrženo. Budete chtít trávit více času s někým, na kom vám záleží a budete ochotni udělat změny, aby k tomu došlo.

Peníze a kariéra:

Finanční odliv nebo omezení příjmů může na jaře roku 2025 konečně skončit. Do té doby nepotlačujte své štěstí. Buďte trpěliví a do konce března vám bude proudit zcela nový zdroj příjmů nebo budou alespoň odstraněny bloky, které jej zpomalují. Finanční partnerství všeho druhu budou hrát ve váš prospěch po celý rok.

Přestupný rok – Proč ho vlastně máme?

Přestupný rok tady s námi je odnepaměti. Člověk ho bere tak samozřejmě, jako že je slunce nad hlavou a země pod nohama. Ovšem přemýšleli jste někdy nad tím, kdy a proč přestupný rok vznikl? Že ne? Tak s námi pojďte toto tajemství odhalit. Také se dozvíte, **kdy bude přestupný rok v budoucnu.**

Přestupný rok nastává jednou za čtyři roky kvůli synchronizaci kalendářního a slunečního roku. Běžný kalendářní rok (nikoliv ten přestupný) je totiž o pár hodin delší, než sluneční rok, a kdyby se tato odchylka nekorigovala, za několik desítek let bychom Vánoce slavili v létě (a letní prázdniny měli v zimě).

Přestupný rok nastává jednou za čtyři roky, tedy kromě nultého roku každého století, který není dělitelný 400. To znamená, že roky 1700, 1800 a 1900 přestupné nebyly, roky 1200, 1600 a 2000 naopak přestupné byly.

Pro výpočet přestupného roku se bere rok 0 našeho kalendáře, tzn. přestupné roky poznáte podle toho, že je lze dělit 4 (beze zbytku). Přestupným rokem tak byl uplynulý rok 2020 a bude jím také rok 2024 či 2028.

Přestupné roky v blízké budoucnosti vycházejí na rok 2024, 2028, 2032, 2036, 2040, 2044, 2048, 2052 atd. Pro výpočet dalších přestupných let stačí k výše zmíněným letopočtům přičíst vždy hodnotu 4.

Přestupný rok má na rozdíl od ostatních let v kalendáři den navíc. Tento den vychází na 29. února. Pokud se narodíte 29. února, teoreticky byste narozeniny měli slavit pouze jednou za čtyři roky a být mladší, takto to ovšem ve skutečnosti nechodí. Úředně stárnete stejně, jako osoby narozené v ostatní dny, přičemž vaše narozeniny nastávají při přechodu mezi 28. únorem a 1. březnem, což jsou obvykle také dny, které tito lidé využívají k oslavám v běžných letech.

29. února má svátek Horymír a Horymíra. Toto jméno na území České republiky využívá celkem 161 lidí – z toho 160 mužů a pouze jedna jediná žena.

Tradice a pověry

Jako většina výjimečnějších událostí se i k přestupným rokům vážou tradice a pověry. Pravděpodobně nejrozšířenější tradicí je tzv. den naruby, kdy ženy mohou požádat své partnery o ruku. Tato tradice se potom často přelévá až do Velikonoc, protože v některých oblastech České republiky o

Velikonocích na přestupné roky chodí koledovat dámy, nikoliv pánové. Tato tradice přitom platí beze zbytku, tedy včetně výroby pomlázky a vyplácení pánů.

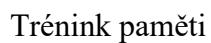
O obrácených rolích na přestupné roky se natočilo dokonce i několik filmů. Nejznámější z nich má příhodný název „Přestupný rok“ a jedná se o romantickou komedii, která na serveru ČSFD dostala hodnocení 61%.

Co se týče pověr, ty jsou většinou strašidelné. Na přestupné roky se podle nich nesmí sbírat věci ze země a nosit je domů, protože by si tím člověk domů přinesl smůlu. Týká se to údajně i plodin (jako jsou například popadaná jablka), nebo například hub.

Velmi rozšířená pověra se váže také k těhotným ženám, které si prý na přestupné roky nesmí stříhat vlasy, aby se jim narodilo zdravé dítě. Mladé dívky by si pak vlasy neměly stříhat ani v případě, že by se chtěly vdát – ostříhané vlasy na přestupné roky by jim totiž mohly zabránit v nalezení manžela.

Přestupné roky jsou vyústěním snahy o synchronizaci kalendářního a slunečného roku, které do našich životů vnášejí i některé tradice a pověry. Pro přestupné roky se proto mohou hodit neotřelé novoročenky či svatební přání. Posledním přestupným rokem byl rok 2024.

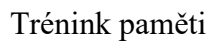

Najděte dvouslabičná slova ve zpřeházených slabikách a spojte je čarou.

Ve slovech jsou ukrytá slova na téma:

VALENTÝN – DEN ZAMILOVANÝCH

24

Rozluštěte tyto rébusy:

[illegible]

Nejsem živá, ale mám pět prstů. Co jsem?

Jak na to? Spoj pravítkem dva puntíky, ten u příkladu a ten u správného výsledku. Na úsečce se objeví klíč k rozluštění hádanky.

[illegible]

Odpověď:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Tajuplný Černý anděl

Zvláštní byly osudy krajanů, kteří se rozhodli hledat štěstí za oceánem. Málokdy však po některém Čechovi zůstalo v USA něco tak tajuplného a fascinujícího, jako je socha Černého anděla. Jaký je příběh Terezy Karáskové ze Strmilova a jejího náhrobku?

Konec roku 1924. Ve městě **Strmilov** u Jindřichova Hradce obchází pošťák. Dojde také na místní radnici, kde odevzdá důležitě vypadající dopis z Ameriky. Když si ho radní přečtou, zachvátí je smutek a pohnutí. „*Tak naše dobrodějka tam zemřela...*“ pokývnu hlavou. Zvěst o smrti Terezky Karáskové se rozlétla do všech chalup a domků po celém Strmilově. Všichni začali vzpomínat na její dobročinnost, kterou svému rodnému městu po celé roky z daleké cizí země prokazovala. Nechala na dálku opravit školu, pomáhala dolary na různé potřebné věci.

Strmilov

„*Podívejte, tady je notářský záznam a její dobrozdání!*“ řekl najednou úředník. „*Ubohá paní. Takový smutný osud - a přesto na nás nezapomněla!*“ To byla pravda. Tereza svému milovanému Strmilovu posílala ke konci života značné částky. V závěti bez přímých dědiců odkázala obrovskou sumu na pomník padlým vojákům ve Strmilově

a 500 dolarů na knihy pro městskou veřejnou knihovnu. To, co zbylo, mělo jít na stipendium pro dva nebo tři nadané chlapce z města

Tereza však nebyla (a není) zapomenuta ani v Americe, kam emigrovala. Zůstalo po ní něco, co nedává spát umělcům, turistům a zvědavcům. Úchvatná socha **Černého anděla**, která se stala součástí mýtů a legend. Že je skulptura strašidelná? To bezesporu je! Že je nádherná? To také. Že se o ní říkají různé povídačky, které raději nikdo neříká nahlas, protože je prý prokletá? To je pravda.

Centrální hřbitov
v Oaklandu, Iowa

Americký spisovatel

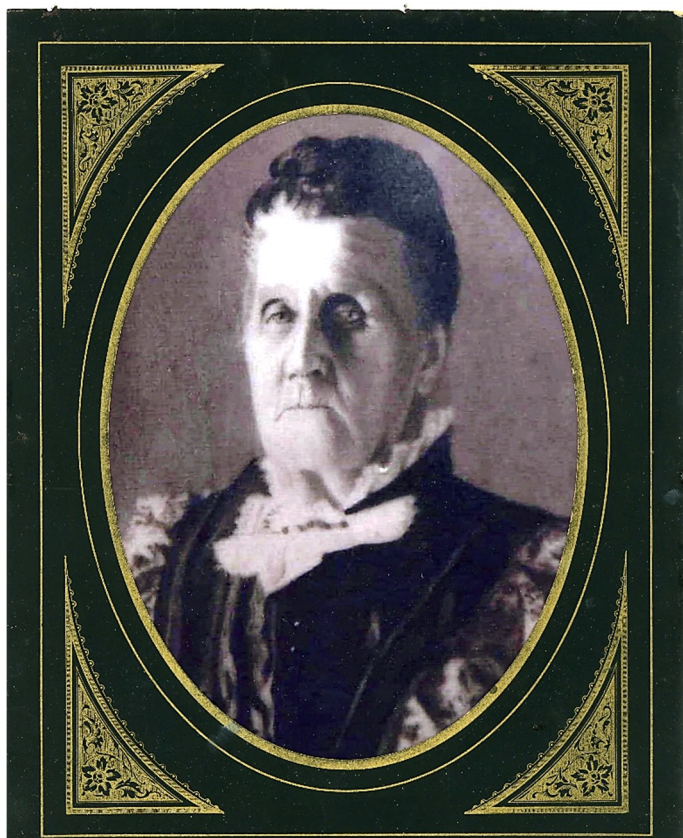
Tim Parrott napsal knihu *Černý anděl: Stoletá historie 1913 - 2013*. Tim se pokládá za Čecha, jeho rodiče byli také emigranti a Tereza jeden čas bydlela

s jistým Josefem Křížem, což byl Timův strýc. Parrott si vzal „za své“ osud této ženy a jejího anděla přiblížit široké veřejnosti. Kniha je velice cenným zdrojem všech možných informací, ale hlavně je „vyčištěná“ od legend a pověstí, které Černého anděla provázejí. Zkusme se tedy ponořit do jednoho nevšedního lidského osudu statečné ženy, která to měla opravdu velice těžké.

Tereza Karásková (též *Teresa, Theresia, Teresia, Terezie Karasek, Dolezal, Feldevert*) se narodila **14. října 1836** ve **Strmilově**. O jejím raném životě se mnoho neví, provdala se až ve třiceti letech za doktora **Františka Doležala**. Tereza otěhotněla a považovala to za zázrak. Synáček **Otto** se ale nedožil ani dvou týdnů. Zemřel za neznámých okolností. Zlomená stárnoucí žena vyčítala manželovi, že ač lékař, nebyl schopen syna zachránit, ale nakonec se s mužem usmířila. Rozhodla se, že bude dětem pomáhat, přivádět je na svět. „*Chci být porodní asistentkou,*“ žádala manžela.

Ten ji poslal do Vídně, kde získala certifikát jako jedna z nejlepších z celého kursu. Vrátila se do Strmilova, kde přímo tam i v okolí odrodila téměř sto dětí. Oblíbenou porodní asistentku nastávající matky samy vyhledávaly, Tereza byla proslulá pečlivostí a klidnou a mírnou povahou. A usmálo se na ni štěstí - otěhotněla podruhé. Narodil se synek **Eduard**, který se měl čile k světu. Jenže se něco stalo. Když byly Eduardovi čtyři roky, opustila Tereza svého manžela a rodné město - a přivezla svého syna do Ameriky. Proč odešla? To opravdu nevíme.

Tereza Karásková ve vysokém věku

„Hodně lidí z tehdejších Čech a Slovenska skončilo v té době v Iowě, aby farmařili a pracovali na železnici. Teresa se přestěhovala do čtvrti v severní části Iowa City zvané Goose Town, kde skončilo mnoho přistěhovalců z Čech,“ uvádí Tim Parrott. Tereza si poameričtila jméno na *Teresu Karasek*, z Eduarda se stal *Eddie*, a rychle si našla práci jako porodní asistentka v Iowa City. Eddie vyrůstal v nadějného hochu, miloval chemii,

chtěl se stát lékárníkem nebo lékařem. Ale Teresa jako kdyby měla smrt v patách.

Osudem zkoušená žena musela zažít i další ztrátu. Eddiemu bylo osmnáct let, začala ho bolet hlava, dostal horečku a do týdne ležel v márnici. Zákeřná meningitida vzala život druhému synovi. Teresa si zoufala. Aby ne. Sama v cizí zemi, není divu, že se z toho všeho tak trochu pomátla na rozumu. Nechala syna pohřbít na **oaklandském hřbitově** pod kamenem ve tvaru pařezu se zařatou sekyrou. Ta měla symbolizovat jeho „zkrácený“ život. Pak jeho hrob opustila, aby se vydala dál. Kam? Sama nevěděla.

„Přeseknutý“ život...

Teresa se po pohřbu syna stěhovala po celých Státech. Cesta ji vedla do Chicaga, poté se v Minnesotě provdala za krajana **Josefa Pichu**. Jenže Picha byl mladý muž a Teresa už byla stárnoucí a zlomená žena. Po rozvodu zamířila

do **Eugene** v Oregonu, kde potkala svou životní lásku. Syn německých přistěhovalců **Nicholas Feldevert** byl velice bohatý rančer, vlastnil v Oregonu spoustu půdy, krav a koní. Začal s Teresou hospodařit a v roce 1897 se vzali. Považovalil to oba za osud. Nicholas byl také dvakrát rozvedený. A také mu v útlém věku zemřelo dítě, dcera.

Bylo jim dopřáno pár let spokojeného manželského života, když Feldevert v roce 1911 zemřel. Zdrčená Teresa byla naprosto usmýkaná životem. Sice manžela nechala pohřbít v Eugene, ale v hlavě už jí zrál plán. „*Když jste mi všichni umřeli, nechám na vaši počest zhotovit něco, co ještě nikdy nikdo neviděl,*“ usmyslela si vdova. Dala inzeráty na prodej ranče a odstěhovala se s penězi zpět do Iowy. Každý den chodila na oaklandský hřbitov k hrobu svého syna a oslovila své přátele, aby našli sochaře, který vytvoří monumentální pomník. Nakonec si najala českého umělce, **Josefa Maria Korbela**.

Ten působil v Chicagu a zhotovení sochy považoval za svou životní výzvu - navrhl úchvatného **bronzového anděla**. Už jeho hliněný model vzbudil velkou pozornost v Institutu umění v Chicagu. Odlít postavu do bronzu mu trvalo tři měsíce.

Anděl v celé své kráse.

Mezitím Teresa nechala exhumovat tělo svého manžela, který byl v Portlandu zpopelněn a urna přijela vlakem do Iowy. Vše bylo přichystané, až na anděla. Dlužno dodat, že se Korbelovi monument podařil nad všechna očekávání. Ale... Terese se nelíbil. S umělcem měla vůbec jeden konflikt za druhým, a dokonce se i soudila.

Průtahy zavinily, že anděl byl vztyčen až šest let po svém zhotovení. Mario Korbel totiž odmítl zahrnout do sochy i pomníček onoho pařezu. „V žádném případě. To absolutně není v koncepci díla!“ hádal se sochař. Nicméně už jen cesta Černého anděla z chicagského ateliéru do Iowy budila pozornost všech lidí. Jel vlakem, pak na plošinovém voze, následován davy zvědavců.

„Často se traduje, že anděl byl vyroben v Československu (Rakousko-Uhersku) a jel lodí přes oceán. Není to pravda. Lidé si

přibájili všechno možné, což je plně pochopitelné. Ta socha je tak netradiční a zvláštní, že vyvolává dohady a všemožné lži dodnes,“ zmiňuje v rozhovoru Tim Parrott.

Článek v *Iowa City Press-Citizen* popisuje, jak anděl vypadal v okamžiku svého postavení: „Korbel obvykle pracoval s bronzem a experimentoval s patinami. Když 8,5 stop (2,6 m) vysoká bronzová socha dorazila, byla černá. Paní Feldevert se ohradila, že nechtěla černého. Korbel však bodře hlaholil, že lesklá bronzová socha by byla pomníkem pošetilým, jásavým, na hřbitov se nehodícím. Feldevert nesouhlasila, ale památník zůstal na svém místě. Pravděpodobně tam bude vždy, do konce světa. A bude bdít svými křídly nad rodinou Feldevert. Bude tmavý, pak se

*obrousí počasím,
eroduje větrem, vodou
a slunečním svitem.
Dokud bronz zase
nezazáří!“* poněkud se
„rozjel“ místní reportér.

Asi ho při spatření
mysteriózního
a strašidelného anděla
nenapadlo nic lepšího.
Není divu. Ta socha se
stala doslova poutním
místem ještě za života
rodačky z Čech. Teresa

zemřela na rakovinu **18. listopadu 1924** ve věku 88 let a její popel byl pohřben pod velkolepým památníkem. V zemní vyzděné dutině už byly uloženy Eddieho kosti a urna s popelem Nicholase. Konečně byli všichni spolu.

A začala se psát jiná kapitola Černého anděla či Anděla smrti. Ta temná, strašidelná, plná hororových povídaček, a bohužel, i vandalismu. Říká se o něm, že je **nejstrašidelnější sochou v celé Americe**. Při pohledu do jeho „očí“ můžete spatřit svou smrt. Nebo něco jiného, fantazii se meze nekladou. Obvyklé není ani postavení anděla, nemá totiž úplně napnutá křídla a dívá se do země - prý do pekla. O Halloweenu musí hřbitov posílat hlídky, protože se u sochy houfují puberťáci, kteří s andělem různě „laškují“.

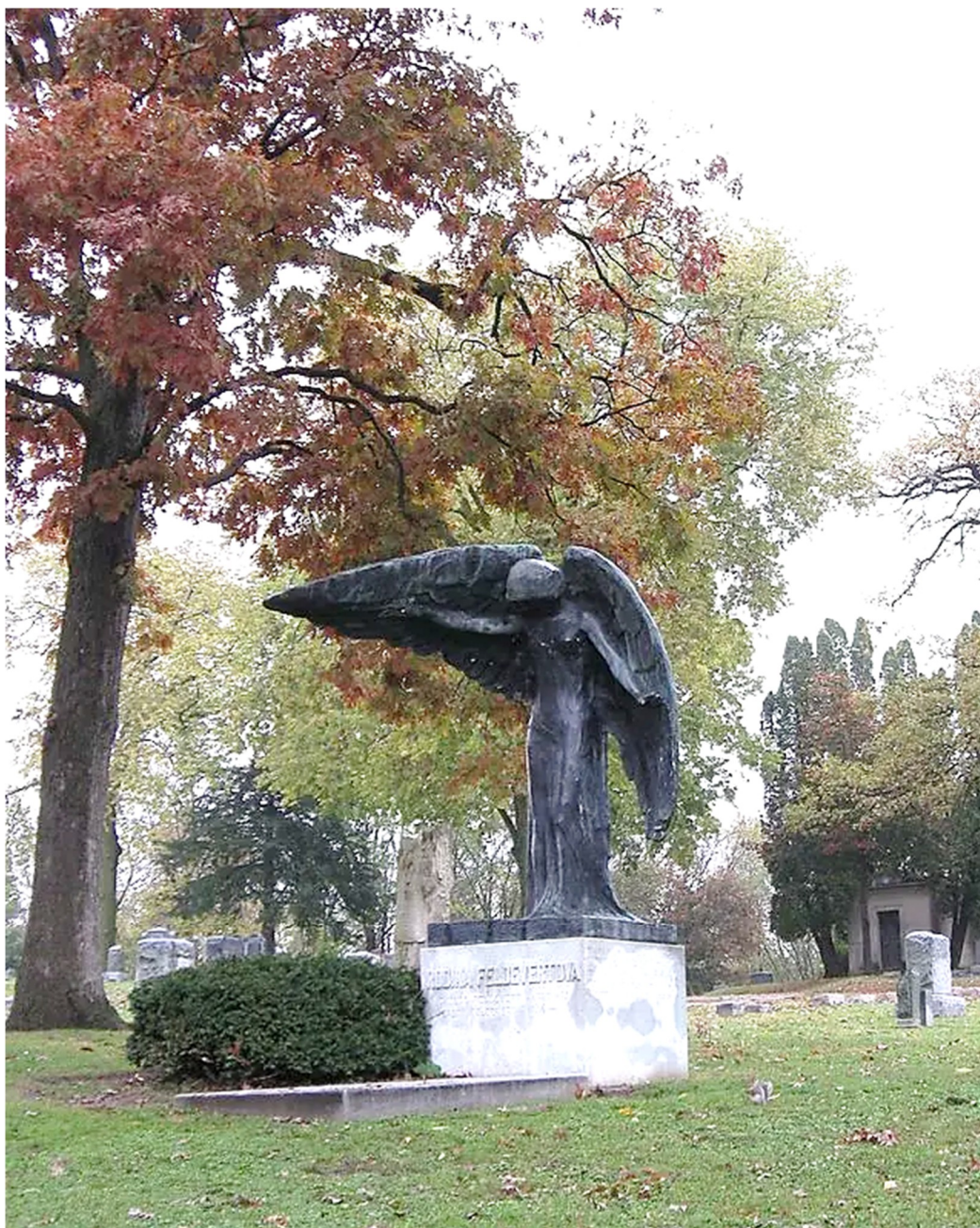
Datum (rok) smrti Terezy na soklu chybí. Prý hledá toho, kdo je tam doplní...

Až tak, že přišel o tři prsty, byl pomočen nebo přemalován na šedo. Také se vypráví, že se nesmíte dotknout jeho nohy, těhotná žena při spatření anděla potratí - nebo dosud neplodná žena otěhotní. Pověsti jsou to skutečně různorodé. Že v noci anděl ze svého soklu mizí a poletuje po okolí jako obrovská můra, to se říká už od jeho instalace. Fotit nebo točit jen na vlastní nebezpečí - do roka a do dne zemřete! Nebo také ne, anděl

má plnit přání. K úpatí sochy stačí přinést drobnou minci a krátce se pomodlit.

Červená růže na hrobu značí, že se někomu přání splnilo. A po hřbitově se má potulovat i samotná Teresa, která hledá někoho, kdo by vytesal na sokl datum její smrti. To totiž na náhrobku chybí. Zůstal jednoduše nedokončený, prý nebyl nikdo, kdo by se odvážil do skulptury zatnout majzlík a oťukat anděla kladívkem.

Tajuplná a krásná socha stráží klid rodačky z Čech, ženy nevšedního a pohnutého osudu, Terezy Karáskové. Snad našla svůj klid.

Křížovky.....

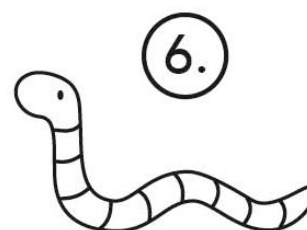
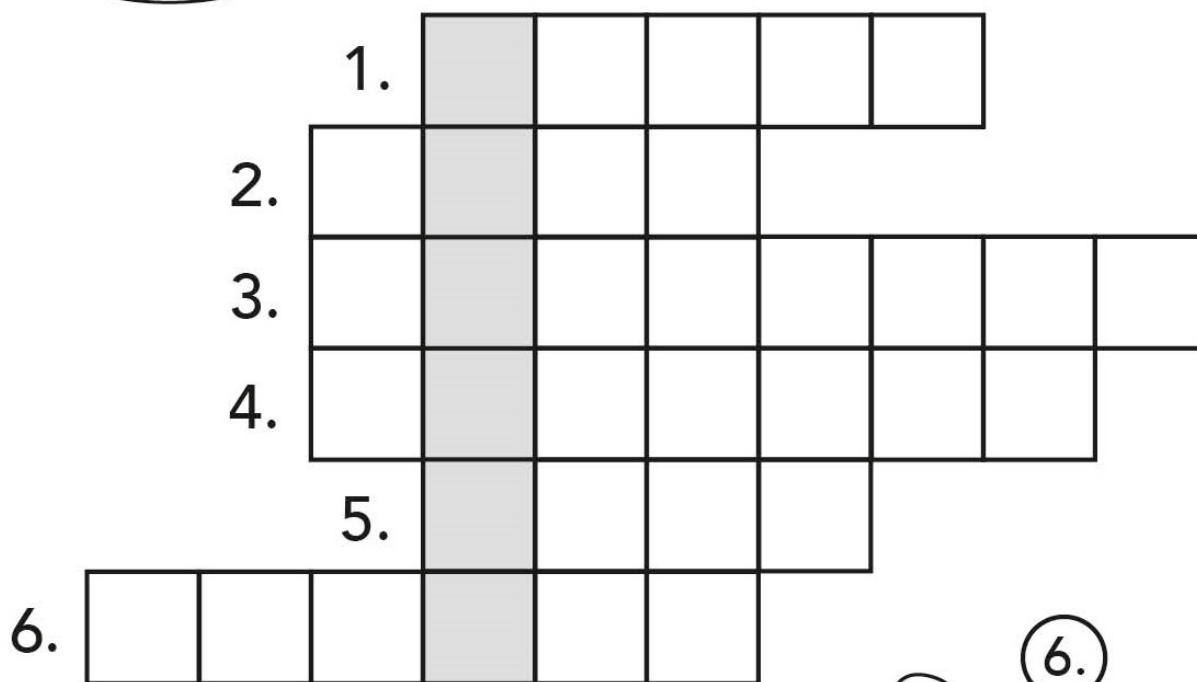
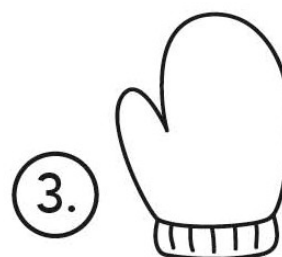
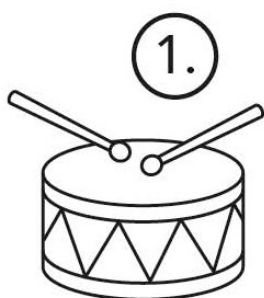
////////////////////////////////////

Každý chce být dlouho... (tajenka).
Johnatan Swift

					4	KÓD SLOVENSKÉ KORUNY	VAŘÍČÍ		2. DÍL TAJENKY	ODTAŽENÍ	INTERNETOVÁ DOMÉNA SÝRIE
					INICIÁLY ZPĚVÁKA HLOŽKA			ORGÁN ČICHU HEREC BRUCE ???			
					VÁNOČNÍ PÍSNĚ						
POMŮCKA: LOST, OVE	KOCOUR ZASTAR.	SPZ ÚSTÍ NAD LABEM	1. DÍL TAJENKY	PATŘÍČÍ EVĚ	SKLAD BRAMBOR A ZELENINY LOTERIE						TECHNICKÁ SPRÁVA ZKR.
PROSTOROVÉ TĚLESO						TLACHAT HOVOR. ŘÍMSKÝCH 6					
OBSAHUJÍCÍ OLIVY								EV. HOSP. SPOL. ZKR. TĚLOCVIČNÝ PRVEK			
ROZPOUŠTĚTÍ ŽÁREM						KOMERČNÍ BANKA ZKR. KONZERVOVAT KOUŘEM				DÁMSKÝ KLOBOUK	STÁT JIHOZÁPADNÍ ASIE
	POSLÉZE	SOUHLAS BYVALÁ PĚNA DO KOUPELE				OČISTITI VE VODĚ STÁTNÍ POKLADNA					
SLOVENSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO					PROGRAM NA ÚPRAVU TEXTU PLÁČ						
SPZ OSTRAVY				TÝKAJÍCÍ SE BRITÁNIE SPĚCH							
PŘED DLOUHOU DOBOU								TÍMTO ZPŮSOBEM TEČKY			
MUŽSKÉ JMÉNO						DĚTSKÉ ROZLOUČENÍ PROSVĚTLOVAT				ODDĚLENÍ NEMOCNICE ZKR.	JAKÝM ZPŮSOBEM
DRUH OPICE						SLOV. MUŽ. JM. SMRTELNÁ CHOROBA					
	HOŘKÉ ALKOHOL. NÁPOJE	DOPRAVNÍ PODNIK ZKR. ROLETA			ZVYK DRUHÝ KVĚTENSTVÍ						
PŘEDLOŽKA				AMERICKÝ SERIÁL CITOSLOVCE TIŠENÍ				V POŘÁDKU HOVOR. ZVLÁŠT NÁŘEČNÉ			
INICIÁLY SPISOVAT. OLBRACHTA			DRUH PLAVIDLA PLOŠNÁ MÍRA							PŘEDLOŽKA	STARÉ ČESKÉ ZÁJMENO
OTČINA						PRAVO-SLAVNÝ OBRAZ					
SRDEČNICE MN. Č.						KRUTOVLÁDCE					

Doplň větu

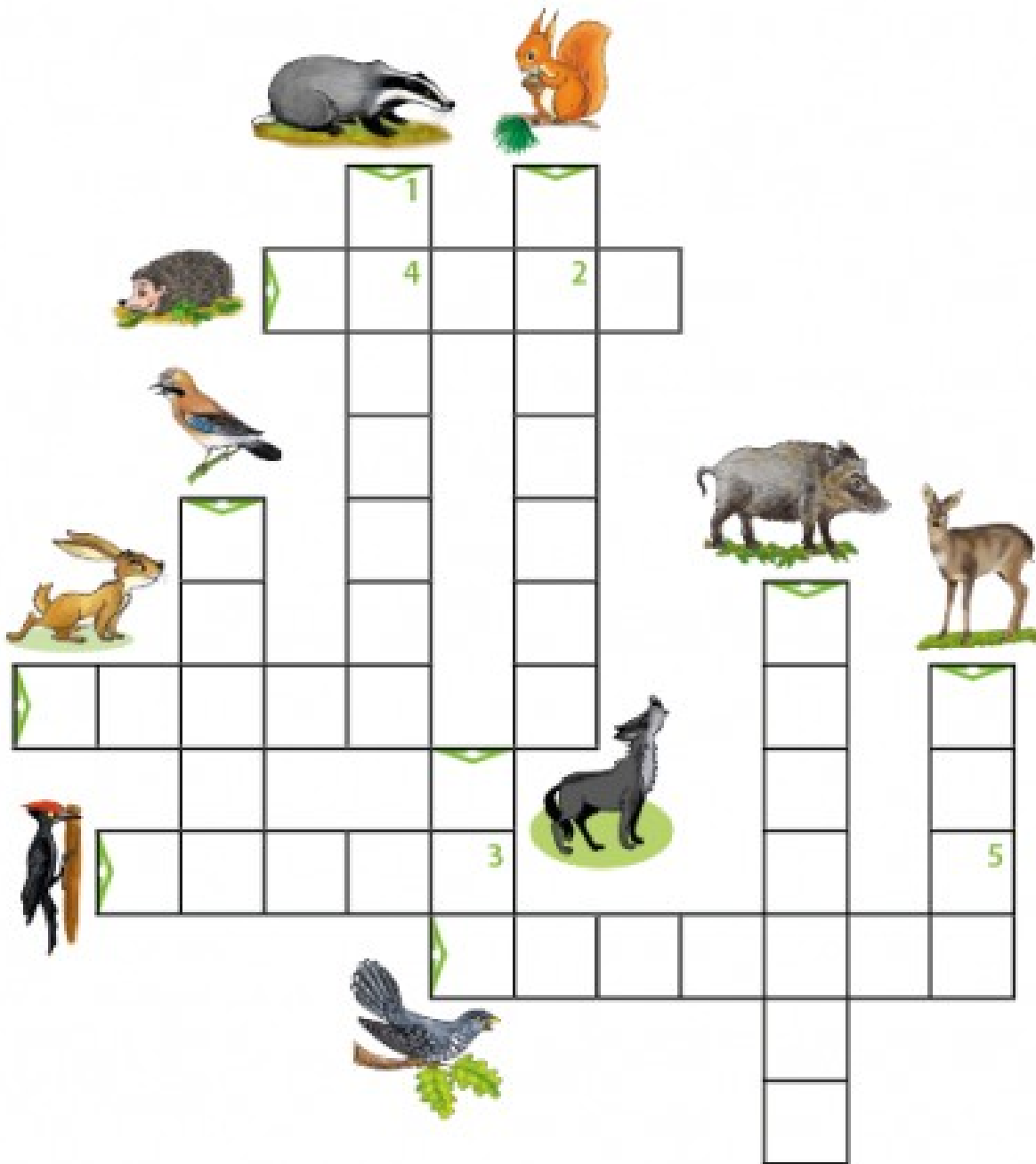
Žádná _____
netrvá věčně.

ZVÍŘATA V LESE

datel ● divočák ● jezevec ● ježek ● kukačka

sojka ● srna ● veverka ● vlk ● zajíc

tajenka:

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Pro zasmání...

Pranostika k 24. prosinci:

„Dočkej svátku Evy, po něm přijdou slevy.“

Pavlinka se ptá kamaráda Tondy:

„Proč sis přál k Vánocům dvě autodráhy?“

„Abych si měl s čím hrát, když je doma tatínek.“

„Podle tebe neumím složit nábytek?! Tak dívej, stůl už je hotový.“

„Hm, ale my jsme koupili postel!“

Víte, co je to absolutní vrchol smůly?

Skočit z padajícího letadla na potápějící se loď.

Vešla jsem do lékárny, uviděla ceny a vrátila se domů. Lepší bude umřít. Pak jsem viděla ceny v pohřebnictví a vrátila se do lékárny ...

Včera jsem pověsil mapu světa na zeď, přivedl jsem svoji ženu a dal jsem jí házecí šipku do ruky a řekl jsem jí, že kam šipka dopadne, tam ji vezmu na dovolenou. Vypadá to, že strávíme tři týdny za ledničkou .

Pepa říká v hospodě: „Chlapi, ta moje stará se pořád dívá do okna. Když prší, když mrzne, nebo když sněží, zkrátka pořád.“

„No a co budeš dělat?“

Pepa na to: „Asi ji pustím domů!“

Otec: „Všechno nejlepší, chlapče! Copak by sis přál k narozeninám?“

Syn: „Štěňátko!“

Otec: „Je mi líto, ale to nepůjde, synu.“

Syn: „Dobře, tak si přeju, abych mohl být na jeden den táta a ty můj syn.“

Otec: „Výborný nápad!“

Syn: „Bezva! Synu, běž si vzít bundu, jdeme do útulku pro nějaké pěkné štěňátko.“

Baví se dva kapři:

„Nevíš o něčem k snědku?“

- „Vím, ale má to háček!“

Když bylo naší babičce 67 let, tak se rozhodla, že každý den ujde 5 kilometrů. Dneska jí je 75 a vůbec netušíme, kde je.

František říká:

"Pane šéf, potřeboval bych přidat."

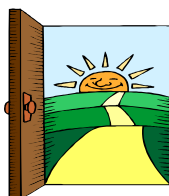
Šéf na to: "Přidej, Františku, přidej!"

Paní Verona Urbánková
Paní Vilemína Jandová
Pan Jindřich Buďa
Pan Vlastimil Hykl
Pan Antonín Jurkovič

Vítáme nové obyvatele:

Pana Ladislava Sukupa

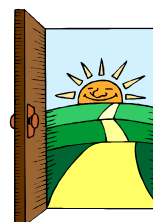
paní Jana Jungwirthová
paní Štěpánka Pátková
paní Marie Palátová

paní Koptová Jarmila
paní Svobodová Věra
paní Dvořáková Marie
paní Kadlečiková Milena
paní Ordáňová Marie
paní Kalinová Anastazie

Vítáme nové obyvatele

paní Svobodová Věra
paní Křehlíková Helena
paní Kuncová Libuše
paní Kudláčová Helena

S lítostí oznamujeme, že nás navždy opustily

paní Jičínská Jiřina
paní Kuncová Libuše
paní Sládečková Věra

„Budoucnost patří těm, kdo věří svým krásným snům.“ — Eleanor Roosevelt manželka Franklina Delano Roosevelta a první dáma Spojených států 1884–1962

„O radost se člověk dělí, zatímco smutek nosí sám.“ — Jan Spálený český multiinstrumentalista, skladatel a textař, frontman skupiny ASPM 1942

„Zatímco ztrácíme svůj čas váháním a odkládáním, život utíká.“ — Seneca římský filozof -4–65 př. n. l.

„Myslím, že dokonalé štěstí může poznat člověk jen tehdy, když poznal největší bolest.“ — Liz Taylor britsko-americká herečka 1932–2011

„Mládí je nejkrásnější dobou života, škoda že musíme nejdříve zestárnout, abychom to poznali.“

„Člověk začne chápat život, teprve když začne myslet na smrt.“ — Jiří Hubač český dramatik a scénárista 1929–2011

„Celý život čekáme na výjimečného člověka místo toho, abychom obyčejné lidi okolo nás změnili na výjimečné.“ — Hans Urs Von Balthasar švédský katolický teolog 1905–1988

„Díky nemoci známe hodnotu zdraví, díky zlu hodnotu dobra, díky hladu sytost, díky únavě odpočinek.“ — Hérakleitos před-sokratovský řecký filozof -535

„Základní lidskou slabostí je, že člověk nepředvídá bouři, když je pěkné počasí.“ — Niccolo Machiavelli italský politik a spisovatel 1469–1527

Koutkova - Kubešova

Redakční rada:

Macáková Alena, Poskočilová Romana, Mgr. Bergerová Jarmila, Zetzelmannová Svatava
(zaměstnanci domova)

Redakční rada nezodpovídá za obsahovou stránku příspěvků

SENIORSKÝ KOUTEK

Vydává: Domov pro seniory Třebíč, Koutkova - Kubešova, příspěvková organizace
Koutkova 302, Třebíč